

Inhoud

Aanpak jeugdcriminaliteit: van beleid naar uitvoering **1**

Waarom een nieuw programma? **2**

Hoe gaan we het doen? **3**

Organisatiestructuur programma Aanpak jeugdcriminaliteit **4**

“Je moet helemaal aan de voorkant beginnen” **6**

Pilot vrijwillige nazorg pij-ers 18+ **7**

De gedragsbeïnvloedende maatregel **8**

Aanpak jeugdcriminaliteit: van beleid naar uitvoering

Betere ketensamenwerking begint bij jezelf. Vanuit die gedachte is deze nieuwsbrief tot stand gekomen. Een nieuwsbrief die u informeert over de aanpak van jeugdcriminaliteit. Over het (voorgenomen) beleid op dit terrein en over de uitvoering daarvan in de praktijk. Want om de jeugdcriminaliteit effectief aan te pakken, is het van groot belang dat de betrokken organisaties samenwerken en elkaar goed informeren.

Dit kabinet wil bereiken dat de recidive onder jeugdigen daalt van bijna 60% naar 50%. Daarom is het programma Aanpak jeugdcriminaliteit opgesteld. Dit is een vervolg op het programma Jeugd terecht en maakt onderdeel uit van het project Veiligheid begint bij Voorkomen.

De afgelopen jaren hebben we met elkaar al veel bereikt waar het gaat om het aanpakken van jeugdcriminaliteit, onder andere op het gebied van samenwerking, doorlooptijden, wet- en regelgeving en de start van de persoonsgerichte aanpak. Nu breekt de fase aan waarin we het ontwikkelde beleid in praktijk moeten brengen. Denk bijvoorbeeld aan de gedragsbeïnvloedende maatregel. Een actieve bijdrage van alle betrokkenen is hierbij cruciaal. Als programma willen wij de uitvoeringsorganisaties de komende jaren zo goed mogelijk faciliteren bij het realiseren van onze gezamenlijke ambities. Door continu met elkaar in gesprek te blijven, maar ook door het beschikbaar stellen van middelen. Ik hoop op een prettige samenwerking en wens u veel leesplezier!

• Eric Bezem, programmamanager Aanpak jeugdcriminaliteit

Eric Bezem

programmamanager Aanpak jeugdcriminaliteit

Waarom een nieuw programma?

Achtergrond van het programma Aanpak jeugdcriminaliteit

De aanpak van jeugdcriminaliteit staat al jaren hoog op de politieke en maatschappelijke agenda. Vanaf 2002 is met het programma Jeugd terecht een offensief gestart om de jeugdcriminaliteit terug te dringen. Een persoonsgerichte aanpak en het verhogen van de effectiviteit van de sancties stonden daarbij centraal. Met het programma Jeugd terecht is veel bereikt, waaronder een verbetering van de doorlooptijden en een zaaksgerichte afstemming binnen de keten.

Desondanks is jeugdcriminaliteit nog steeds een fors probleem:

- de jeugdcriminaliteit daalt niet;
- de recidive is toegenomen en hoger dan bij volwassenen;
- burgers geven aan zich steeds meer te storen aan de criminaliteit onder jongeren.

Daarom heeft het Kabinet-Balkenende IV het terugdringen van de criminaliteit opnieuw speerpunt gemaakt van haar beleid. De doelstelling is:

“Een reductie van de criminaliteit met 25% in 2010 ten opzichte van 2002”.

Dit doel dient onder meer bereikt te worden door een vermindering van de recidive met 10%-punt. Voor de jeugdcriminaliteit betekent dit een reductie van bijna 60% naar 50%. Het programma Aanpak jeugdcriminaliteit omvat maatregelen om dit doel te bereiken. Het programma maakt onderdeel uit van het project Veiligheid begint bij Voorkomen, het veiligheidsproject van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Gezamenlijke inspanning

De aanpak van jeugdcriminaliteit is een gezamenlijke inspanning van een groot aantal professionals. Denk bijvoorbeeld aan de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, VWS / Jeugd en Gezin, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Sociale Zaken en Werkgelegenheid en uitvoeringsorganisaties zoals de Bureaus Jeugdzorg, Halt, Justitiële Jeugdinstellingen, Openbaar Ministerie, Politie en Raad voor de Kinderbescherming.

Hoe gaan we het doen?

Opzet van het programma Aanpak jeugdcriminaliteit

Een daling van de 7-jaars recidive van bijna 60% naar 50%. Dat is waar het programma Aanpak jeugdcriminaliteit zich deze kabinetsperiode op richt. Om deze doelstelling te halen, werken alle partners uit de jeugdstrafrechtketen samen aan een groot aantal activiteiten.

Deze activiteiten zijn ondergebracht in vier projecten:

1. Vroegtijdig ingrijpen;
2. Het verbeteren van een op de persoon toegesneden sanctie;
3. Snelle en consequente tenuitvoerlegging van sancties;
4. Passende nazorg.

1. Vroegtijdig ingrijpen

- a. Onderzoeken hoe de pakkans succesvol kan worden verhoogd en het implementeren van de onderzoeksresultaten.
- b. Het verbeteren van de aanpak van 12-minners door het invoeren van een landelijk registratiemodel, om beter inzicht te krijgen in de omvang van de groep, sneller gericht te kunnen begeleiden en een dossier per jongere op te bouwen met het oog op vervolging bij mogelijk toekomstig crimineel gedrag.
- c. Het ontwikkelen van een screeningsinstrument om 12-minners te screenen op recidiverisico en ze door te verwijzen naar de juiste instantie.

2. Het verbeteren van een op de persoon toegesneden sanctie

- a. Het invoeren van een verbeterd en onderling samenhangend diagnose-instrumentarium voor de jeugdstrafrechtketen. Het gaat om drie instrumenten: pre-selectiediagnose, selectiediagnose en interventiediagnose.
- b. Het ontwikkelen, erkennen en landelijk invoeren van gedragsinterventies voor jeugdigen. Aan de hand van de criminogene factoren voor minderjarigen wordt vastgesteld welke gedragsinterventies nodig zijn om deze criminogene factoren aan te pakken.
- c. Het invoeren van de gedragsbeïnvloedende maatregel.
- d. Medewerkers in de jeugdstrafrechtketen beter in staat stellen om ongemotiveerde jeugdige criminelen aan te zetten deel te nemen aan programma's (scholing, gedragsinterventies, behandeling).

3. Snelle en consequente tenuitvoerlegging van sancties

- a. Het analyseren van de huidige doorlooptijden en de knelpunten die zich daarbij voordoen. Dit zal leiden tot een plan om de doorlooptijden in de strafrechtketen minimaal conform de Kalsbeeknormen te realiseren en eventuele voorstellen voor aanpassingen van de norm.
- b. Een model opstellen waarmee de benodigde capaciteit in de jeugdstrafrechtketen op arrondissementsniveau kan worden bepaald, met als doel meer gericht en evenwichtig te investeren in de capaciteit.
- c. Het werken volgens nieuwe te maken afspraken tussen de ketenpartners over de informatie-uitwisseling.
- d. Het verbeteren van het toezicht op naleving van bijzondere voorwaarden bij voorwaardelijke veroordeling (jeugd: Maatregel Hulp en Steun).

4. Passende nazorg

- a. Het verantwoordelijkheidskader nazorg jeugd vertalen naar duidelijke afspraken en procedures voor de betrokken organisaties. En het implementeren van deze afspraken met als doel dat in 2009 geen enkele jongere meer de JJI verlaat zonder dat er een dringend aanbod is gedaan voor nazorg.
- b. De zogenaamde “trajectbenadering” invoeren. Deze benadering heeft als doel te zorgen voor een consistente aanpak voor alle minderjarigen met jeugddetentie of een Pij-maatregel. De consistente aanpak wordt vastgelegd in een trajectplan.
- c. De mogelijkheden tot een wettelijke verplichting van nazorg onderzoeken.
- d. Een pilot uitvoeren ten behoeve van de vrijwillige begeleiding / nazorg van Pij-jongeren van 18 jaar en ouder die de JJI verlaten met als doel dat eind 2008 alle ex-Pij-jongeren nazorg op vrijwillige basis ontvangen.
- e. Een voorstel doen voor de noodzaak en eventuele aanpak van nazorg voor jeugdigen met een extramurale sanctie.
- f. Onderzoeken uitvoeren op het terrein van nazorg.

Stelling: “In mijn regio is de pakkans aanzienlijk verhoogd doordat...”

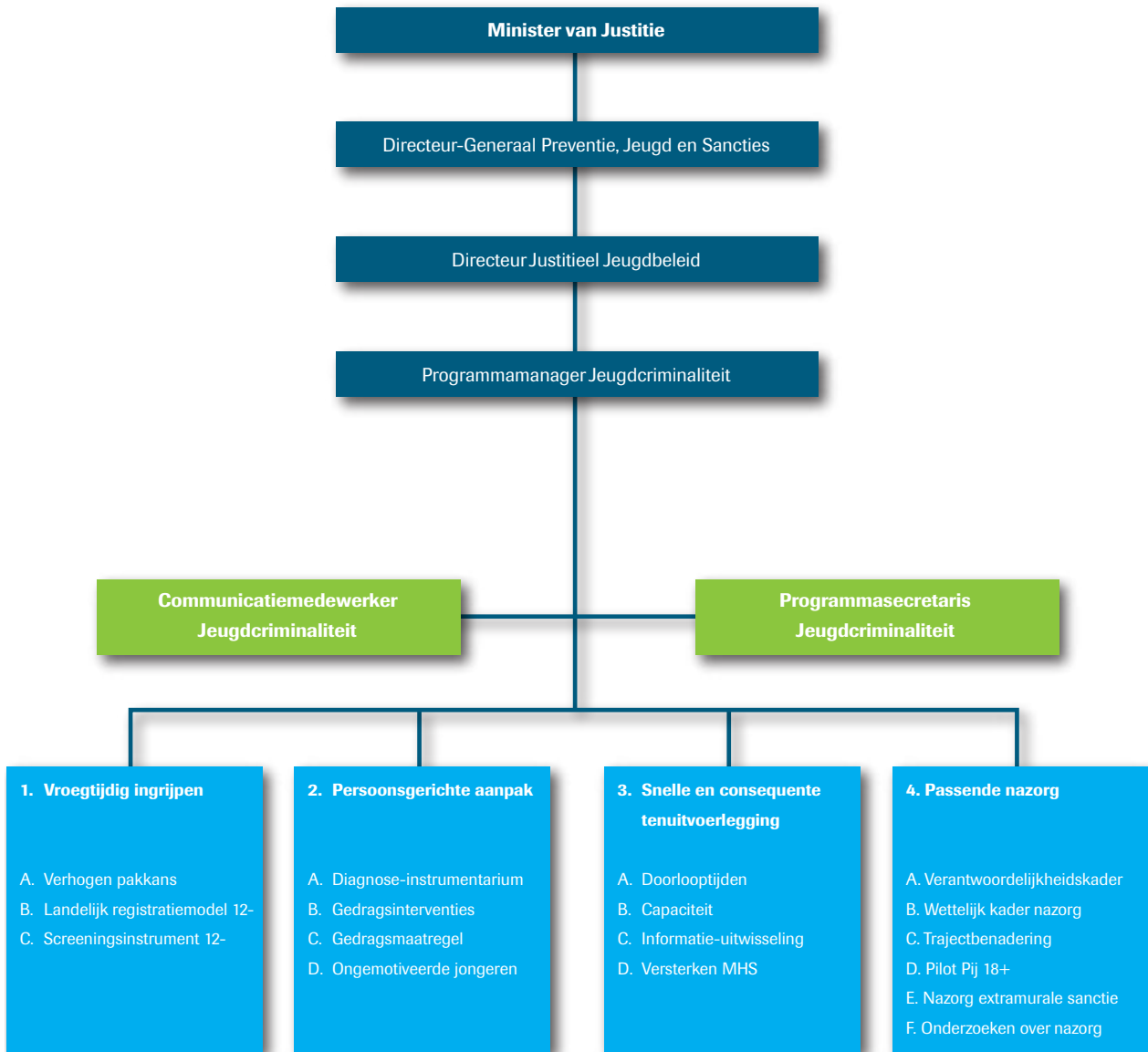
In elke nieuwsbrief komt u een (vraag)stelling tegen. We willen namelijk graag samen met u nadenken over de manier waarop jeugdcriminaliteit het beste teruggedrongen kan worden. De stellingen gaan telkens over een ander onderwerp. Deze keer: de pakkans.

Stelling:

“In mijn regio is de pakkans aanzienlijk verhoogd doordat...”

Mail uw reactie naar jeugdcriminaliteit@minjus.nl. De meest aansprekende, bijzondere en opvallende reacties leest u terug in het volgende nummer.

Organisatiestructuur programma Aanpak jeugdcriminaliteit

• Nol Meulendijks, projectleider Vroegtijdig ingrijpen

“Je moet helemaal aan de voorkant beginnen”

Nol Meulendijks is Divisie Chef bij de politie Brabant Zuid-Oost. Dit jaar zou hij stoppen met werken, maar het liep anders. Hij werd gevraagd als projectleider Vroegtijdig ingrijpen en besloot zijn pensioen een paar jaar uit te stellen.

Vroegtijdig ingrijpen is namelijk van wezenlijk belang, weet Meulendijks. “In mijn loopbaan heb ik ervaren dat alleen repressie op termijn niet helpt om criminaliteit te stoppen. Je moet helemaal aan de voorkant beginnen, als de eerste signalen er zijn dat het mogelijk niet goed gaat.”

Waarom is het voor de politie belangrijk om deel te nemen aan het programma Aanpak jeugdcriminaliteit? De Nederlandse politie is een belangrijke partner in de bestrijding van jeugdcriminaliteit. De politie is een belangrijke vindplaats voor jeugd met problemen; jongeren komen er als eerste terecht wanneer zij een strafbaar feit gepleegd hebben. Het is daarom goed de politie van meet af aan bij het programma te betrekken. Zo kan het programma profiteren van de expertise die de politie op dat terrein heeft opgebouwd.

Veel mensen zullen bij de politie vooral aan repressie denken. Klopt dat beeld? Nee, de politieke jeugdtaak bestaat gelukkig niet alléén uit repressie, maar ook uit preventie, signaleren en doorverwijzen. De Nederlandse politie hecht er groot belang aan dat risicogedrag tijdig wordt onderkend en gesignaleerd, zodat vroegtijdig hulp geboden kan worden. De laatste twee taakonderdelen moeten meer aandacht krijgen om het later afglijden naar criminaliteit te voorkomen.

Hoe is het om vanuit de politie te werken op het ministerie? Ik ben lid van de Strategische Beleidsgroep Jeugd van de Nederlandse politie. In die beleidsgroep wordt gesproken over jeugdzaken waarover de Raad van Hoofdcommissarissen moet beslissen. Denk aan de politiewerkprocessen zoals

de Aanpak Overlastgevende Jeugd. Vanuit mijn rol als lid van de beleidsgroep had ik al regelmatig contact met diverse ministeries. Ik werk er pas kort. Wat mij opvalt is de grote betrokkenheid van de mensen bij dit programma. Maar ook de zorgvuldigheid waarmee de projectplannen worden ontwikkeld. Het meedenken aan de voorkant en het ontwikkelen van goede projectplannen is van groot belang om straks de projecten goed te kunnen implementeren. Dat is van een andere orde dan wat politiemensen normaliter gewend zijn, namelijk uitvoeren. Vandaar dat ik het leuk vind om nu aan de voorkant al mee te kunnen doen.

Je bent projectleider van het project Vroegtijdig ingrijpen. Wanneer is jouw project geslaagd?

Ik zou erg tevreden zijn als het project Vroegtijdig ingrijpen na afloop in ieder geval drie zaken heeft opgeleverd. Ten eerste dat jongeren denken dat ze een grote kans lopen om gesnapt te worden als zij een strafbaar feit plegen en dat zij mede daardoor hun gedrag aanpassen. Ten tweede dat de politie de jeugd steeds meer screent op risico's, dit onderkent, signaleert en de jeugd doorverwijst naar de hulpverlening. En ten slotte dat er een betere registratie is, ook voor 12-minners, zodat tijdig kan worden ingegrepen. Met deze bijdrage wordt mijns inziens goed ingezet op het voorkomen dat jeugdigen afglijden naar criminaliteit.

Pilot vrijwillige nazorg pij-ers 18+

Vooruitlopend op een eventueel wettelijk verplichte nazorg loopt gedurende 2008 een pilot vrijwillige nazorg voor 18+ pij-jongeren. Doelstelling is dat eind 2008 alle ex-pij-jongeren (een aanbod voor) nazorg op vrijwillige basis ontvangen. De invoering vindt gefaseerd plaats.

Per 1 januari 2008 is actief gestart in 3 JJI's (Harreveld, Rentray en De Heuvelrug; gekozen op basis van de uitstroomprognoses 2008). In alle andere JJI's wordt vanaf dat moment schriftelijk het aanbod voor vrijwillige nazorg gedaan aan jongeren die uitstromen. Vanaf februari 2008 wordt stapsgewijs uitgerold naar de overige JJI's, zodat uiterlijk per 1 juli 2008 alle JJI's actief deelnemen.

In de eerste fase van het project wordt gewerkt volgens de bestaande methodiek van de volwassen-reclassering. Hiervoor worden in werkgroepen afspraken gemaakt over de inhoud van de begeleiding, de procedures en de samenwerking met Work-Wise. Er wordt aansluiting gezocht bij bestaande werkwijzen en afspraken. Uiteindelijk is het doel dat een beproefde methode wordt ingezet. Daartoe zal in de tweede helft van 2008 worden onderzocht welke bestaande methodieken inzetbaar zijn voor het verlenen van nazorg en hoe deze zich tot elkaar verhouden. Tevens wordt de aansluiting onderzocht met landelijke projecten zoals de modernisering van het toezicht (project valt onder verantwoordelijkheid Reclassering Nederland).

Het Leger des Heils voert de pilot uit namens de drie reclasseringsorganisaties voor volwassen (3RO). Een werkgroep waarin de JJI's, de reclassering en Individuele Jeugd Zaken (IJZ) vertegenwoordigd zijn, heeft een procesbeschrijving voor vrijwillige nazorg gemaakt. Er is een stuurgroep samengesteld met vertegenwoordigers van het bestuursdepartement, de JJI's en de reclassering. Besluitvorming vindt plaats door de Directeur Justitieel Jeugdbeleid.

Voor meer informatie kunt u de website www.justitie.nl raadplegen of contact opnemen met Ilse Landa (i.landa@minjus.nl)

De gedragsbeïnvloedende maatregel

Op 1 februari 2008 zijn de Wet en het Besluit gedragsbeïnvloeding jeugdigen in werking getreden. Door middel van deze wet wordt het jeugdstrafrecht op een aantal punten aangepast. Zo wordt het onder andere mogelijk aan jeugdigen een gedragsmaatregel op te leggen.

De gedragsmaatregel richt zich op een relatief zware doelgroep. Het is de verwachting dat door het inzetten van combinaties van strafrechtelijke interventies en zorgaanbod een zwaardere Pij-maatregel kan worden voorkomen (Pij staat voor Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen). Daarnaast levert de gedragsmaatregel een bijdrage aan het terugdringen van recidive.

Het streven is 370 gedragsbeïnvloedende maatregelen in 2008 uit te voeren. Dit lukt alleen met betrokkenheid van de ketenpartners en een goede onderlinge samenwerking in de keten. De praktijk moet uitwijzen hoe bruikbaar de nieuwe wet is. Daarom wordt de invoering ervan intensief gevolgd. Naast evaluatieonderzoek wordt dit jaar in beeld gebracht welke knelpunten zich voordoen en aangepakt moeten worden. Met diverse ketenpartners wordt bekeken hoe deze informatie snel beschikbaar kan komen. Ook start binnenkort een landelijk overleg waar knelpunten en mogelijke oplossingen besproken worden.

Voor meer informatie kunt u de website raadplegen www.justitie.nl of contact opnemen met Monica Koning (m.koning@minjus.nl).

• Monica Koning, projectleider
Gedragsbeïnvloedingen maatregel

Gedragsbeïnvloedende maatregel

In het jeugdstrafrecht is heropvoeding oftewel gedragsbeïnvloeding een belangrijk strafdoel. Gelukkig zijn er steeds meer gedragsinterventies die als effectief kunnen worden aangemerkt. Tot voor kort werden die meestal toegepast als bijzondere voorwaarde, maar dankzij de nieuwe wet kunnen een of meer gedragsinterventies ook door de rechter zelf als sanctie worden opgelegd, net als taakstraffen, jeugddetentie en PIJ-maatregel. Bij elkaar opgeteld duren deze gedragsinterventies minstens een half jaar en hoogstens een jaar; samen vormen zij de gedragsmaatregel.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het ministerie van Justitie in het kader van het programma Aanpak jeugdcriminaliteit en verschijnt vier keer per jaar. Het programma is onderdeel van het project Veiligheid begint bij Voorkomen.

Uitgave

Programma Aanpak jeugdcriminaliteit
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
E-mail: jeugdcriminaliteit@minjus.nl
www.justitie.nl/onderwerpen/jeugd/jeugdcriminaliteit/

